

Trump ve Erdoğan onaylarsa... **TAKAS FORMÜLÜ HAZIR**

Takas formülü hazır

05 Ağustos Pazar 2018 11:16

İzmir'de, terör örgütleri FETÖ ve PKK adına suç işlediği iddiasıyla tutuklu bulunan ve 35 yıl hapis cezası istenen ABD'li rahip Andrew Craig Brunson hakkında ev hapsi kararı verilmişti.

İzmir'de, terör örgütleri FETÖ ve PKK adına suç işlediği iddiasıyla tutuklu bulunan ve 35 yıl hapis cezası istenen ABD'li rahip Andrew Craig Brunson hakkında ev hapsi kararı verilmişti. Brunson "ev hapsine" alındıktan sonra Halkbank hisselerinin yüzde 16 yükselmesi dikkat çekmiş ve "Piyasalar anlaşma kokusunu aldı" yorumu yapmıştı.

Cumhuriyet gazetesi yazarı Aslı Aydıntaşbaş bugünkü yazısında ise, ABD ile Türkiye arasında "takas formülünün" hazır olduğunu kaleme aldı.

İşte o yazı...

Muhtemelen gelecekte tarihçiler tarafından 'Brunson krizi' diye anılacak olan Türkiye ve ABD arasındaki sancılı dönem, dün sabah itibarıyla yerini çözüm konusunda yeni bir mutabakat zeminine bıraktı. Henüz Ankara ve Washington arasında bir 'el sıkışma' olmasa da, Brunson krizinin nasıl açılacağı konusunda bir formül yavaş yavaş şekillenmeye başladı.

Bu aşamaya gelinmiş olması, iki tarafta da krizin çözülebileceği yolundaki umutları artırdı.

Ancak bu tarz diplomatik krizlerde hep yaşandığı gibi, ikili ilişkiler düzelmeden önce son 24 saatte bir tık daha da gerildi. Tabir yerindeyse, iki ülke arasındaki yarım asrı aşan ittifak, son 24 saat içinde 'öldü öldü, dirildi'. 1964 yılındaki Johnson Mektubu ve 1974 yılındaki ABD silah ambargosundan bu yanda ikili ilişkilerdeki en ciddi kriz, Beyaz Saray'ın sert tutumu ve ikinci bir ambargo adımı tehdidiyle iyice derinleşti. Ankara ise geçen yıllarda Hollanda ve Almanya gibi ülkelerle yaşadığı krizlerden çok farklı bir tutum alarak kamuoyu önünde krizi tırmandırmamaya gayret gösterdi.

Ve ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ve Mevlüt Çavuşoğlu arasında Singapur'da yapılan görüşmeyi takip eden 12 saat içinde karşılıklı yapılan temaslarda, olası bir çözüm formülünün kaba hatları ortaya çıkmaya başladı.

YENİ FORMÜL ASLINDA ESKİ FORMÜL

Aslında bu formül, iki ülkenin de aylardır konuştuğu 'Andrew Brunson-Hakan Atilla' takasının ta kendisi.

Buna göre 21 aydır Türkiye'de tutuklu bulunan Amerikalı din adamı Andrew Brunson'un ülkesine gönderilmesi karşılığında New York'taki Zarrab davasında ceza alan Hakan Atilla, Türkiye'ye gönderilecek. Zamanlama konusunda pazarlıklar hâlâ devam ediyor. Hukuki statüleri farklı olsa da, iki adamın da ülkesine dönmesi, kamuoyu nezdinde 'siyasi zafer' olarak algılanabilecek adımlar. Trump yönetimi açısından kendi tabanında sembol haline gelen papazın ülkesine dönmesi, Ankara açısından ise defalarca 'siyasi rehine' olarak tanımladığı Halkbank yöneticisi Hakan Atilla'nın 'suçlu iade anlaşması' çerçevesinde Türkiye'ye transferi, krizi çözmek için tasarlanan birinci adım.

ATILLA'NIN TEMYİZ SORUNU

Ancak Atilla ve Brunson'un farklı hukuki statülerde olması nedeniyle bu birinci adımın eşzamanlı olması imkânsız. Atilla'nın Türkiye ve ABD arasındaki tutuklu iade anlaşmasından yararlanabilmesi için temyiz başvurusunu (ve NY savcılığının da ona itiraz başvurusunu) geri çekmesi gerekiyor. Bu en iyi ihtimalle birkaç hafta sürebilecek bir süreç. Bu durumda önce Brunson'un bırakılması söz konusu olabilir. Ankara'nın beklentisi, Brunson'un iadesi öncesinde ABD tarafının en azından bu yönde bir açıklama yaparak Hakan Atilla konusunda kendisini bağlaması.

İkinci adım ise tutuklu ABD vatandaşları ve Halkbank'a verilecek ceza konusunda karşılıklı adımları içeriyor.

ABD yönetimi uzunca bir süredir devam eden müzakerelerde sadece Brunson değil, aynı zamanda Türkiye'de tutuklu bulunan diğer ABD vatandaşları ve konsolosluk görevlilerinin iadesi veya tahliyesi konusunda adım atılmasını istiyor.

NASA GÖREVLİSİ VE DİĞER ABD VATANDAŞLARI

Halihazırda bu listede Türkiye'ye tatile geldiğinde FETÖ'den tutuklanan NASA mühendisi Serkan Gölge, geçen yıl tutuklanan ABD konsolosluk görevlisi Metin Topuz ve 37 yıldır ABD'nin Adana konsoloslukunda tercüman olarak görev yapan ve 15 Temmuz sonrası gözaltına alınan Hamza Uluçay var. ABD yönetimi kamuoyu önünde bu isimleri fazla tartışmasa da Singapur'daki Pompeo-Çavuşoğlu görüşmesinde olduğu gibi, kapalı kapılar ardından yapılan tüm temaslarda bu isimleri aynı çözüm sürecinin bir parçası olarak gündeme getiriyor.

Türkiye'de son 2 yıldır devam eden OHAL döneminde kaç ABD vatandaşının tutuklandığı bilinmese de, bu rakımın 20 civarında olduğu sanılıyor.

ABD konsolosluk görevlileri ve OHAL sürecinde gözaltına alınan ABD vatandaşları için düşünülen formül, geçen yıl Almanya ile yaşanan kriz sonrası Berlin'le yapılan Deniz Yücel mutabakatının bir benzeri. Kamuoyu sadece krizin Deniz Yücel boyutuna odaklansa da, gerçekte Almanya'nın talepleri arasında OHAL sürecinde 'terörle mücadele' gerekçesiyle gözaltına alınan 20'nin üzerinde Alman vatandaşının serbest bırakılması vardı. Bu isimler, Deniz Yücel'in Almanya'ya iadesinin öncesi ve sonrasındaki aylarda sessiz sedasız bırakıldı. Şu zamana kadar tahliye edilenler arasında Deniz Yücel dışında gazeteci Meşale Tolu da var.

ABD tarafının beklentisi, aynı formülün konsolosluk görevlileri ve ABD vatandaşları için uygulanması.

HALKBANK'A DÜŞÜK CEZA

Bu arada Ankara'nın da Amerikan tarafından talepleri var. Ankara, Zarrab davası sonrası ABD Hazine Bakanlığı'nın Yabancı Varlıkları Kontrolü Ofisi'nin (OFAC) sonbaharda açıklanması beklenen Halkbank cezasının 'makul' bir ölçekte olmasını ve Halkbank'a yönelik bunun dışında herhangi bir hukuki süreç yaşanmamasını istiyor. Hazine, ABD hükümetine bağlı ve ABD Başkanı Donald Trump'ın Halkbank'a yönelik cezanın bankanın ödeyebileceği makul bir seviyede olması konusunda adım atmaya hazır olduğu söyleniyor. Bu anlamda Ankara'nın Brunson çözüm formülünde Hakan Atilla dışında alacağı tavizlerden biri, Halkbank cezasının Türk bankacılık sisteminde kalıcı bir sarsıntıya neden olmayacak ölçekte düşük olması.

Ancak Ankara'nın bir diğer talebi olan 'Halkbank'a yönelik başka soruşturma olmaması', iki ülke arasındaki çözüm mutabakatının bir parçası değil. Her ne kadar Türkiye, Trump hükümetinden 'New York'taki savcılığın ikinci bir Halkbank iddianamesi hazırlamasının önüne geçilmesini' talep etse de, ABD tarafı 'kuvvetler ayrılığı' prensibi nedeniyle New York'taki savcılığa herhangi bir telkinde bulunmalarının söz konusu olmadığını dile getiriyor. ABD'deki savcıların halihazırda geniş yetkilerle Başkan Trump'ın şirketleri dahil hükümetin yetkisi dışında birçok soruşturma yürüttüğüne dikkat çeken ABD'li kaynaklar, hükümetin savcılara talimat vermesinin söz konusu olmadığını söylüyor.

İki ülke arasındaki mutabakat zemini, üç aşağı beş yukarı bu çerçevede şekillenmeye başladı. Brunson karşılığında Hakan Atilla'nın iadesi prensibini benimseyen Ankara, aynı zamanda Halkbank'a yönelik de makul ve düşük seviyeli bir ceza bekliyor. Bu anlamda hem Brunson, hem de daha sonraki aylarda diğer ABD vatandaşı ve konsolosluk görevlilerinin tahliyesi masada.

Bu anlaşma formülü Donald Trump ve Tayyip Erdoğan'ın onayını bekliyor.

Bundan sonraki adım, hafta başında atılan adımlarla müzakereden fiiliyata dökülmesi...

Odatv.com

abd

Türkiye

kriz

Andrew Craig Brunson

Hakan Atilla

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

App Store'dan
İndirin

Google Play
'DEN ALIN